

PRIEKŠVārDS

20.gs. pēdējā desmitgadē augu sabiedrību pētījumos ir raksturīga strauja floristiski-ekoloģiskā jeb Brauna-Blankē virziena attīstība Latvijā. Pētījumus veic Latvijas Universitātes Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes Bioģeogrāfijas laboratorijā, Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultātē, Teiču valsts rezervātā, Latvijas valsts Mežzinātnes institūtā "Silava" u.c. Šajos gados plašāk pētītās augu sabiedrību grupas ir ezeru un to piekrastes augāja sabiedrības Potamogetonetea un Phragmito-Magnocaricetea (L.Engēle, L.Salmiņa, S.Jermacāne), oligotrofo sūnekļu Oxycocco-Sphagnetea (B.Bambe, M.Pakalne) un eitrofo purvu Scheuchzerio-Caricetum nigrae (M.Pakalne) augu sabiedrības, jūrmalas sāļo augteņu Ammophiletea un smiltāju Koelerio-Corynephoretea augājs (B.Laime, D.Ofkante), mezofītie zālāji Molinio-Arrhenatheretea (S.Jermacāne), skujkoku Vaccinio-Piceetea, Pulsatillo-Pinetea (N.Priedītis, V.Kreile, B.Bambe, M.Laiviņš) un lapu koku Querco-Fagetea meži (N.Priedītis, M.Laiviņš). Par šo Latvijā vairāk pētīto klašu augāju publicēti pāri par 3500 augu sabiedrību aprakstu.

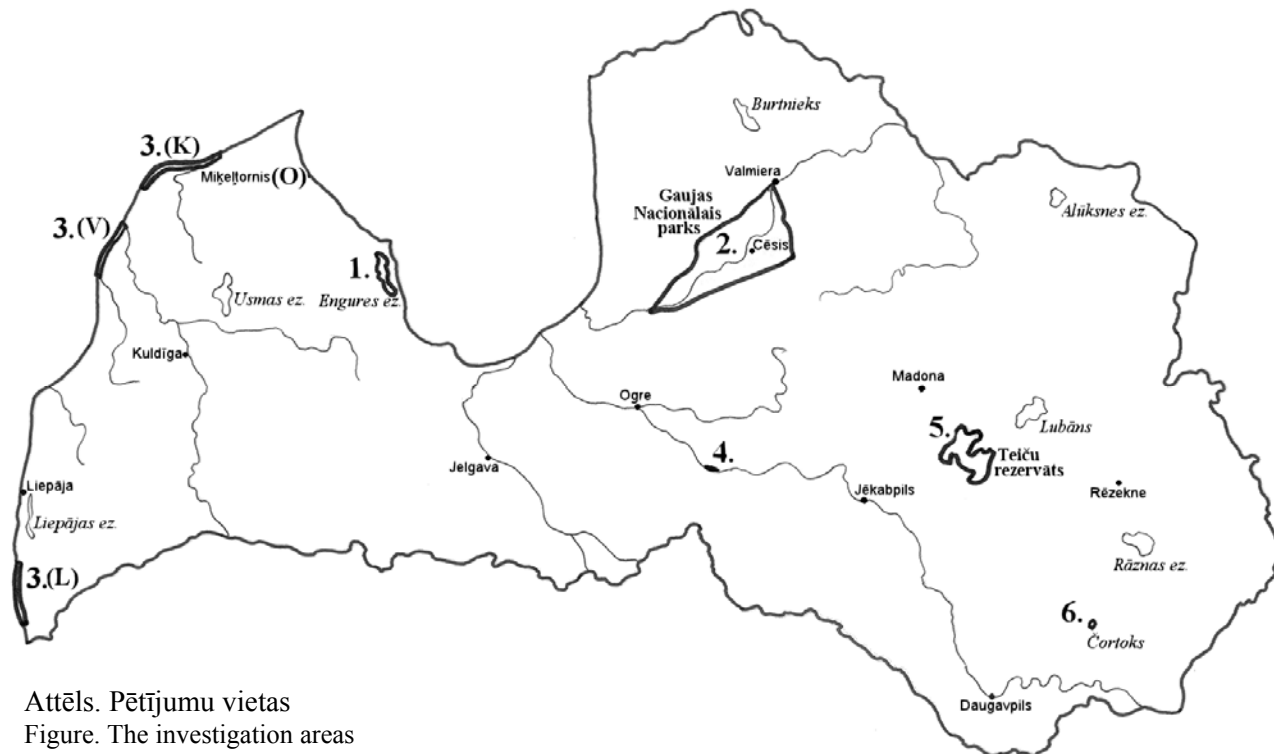
Floristiski-ekoloģiskā virziena popularitāte Latvijā skaidrojama ar aktīvu starptautisku kontaktu veidošanos, kā arī ar šīs sistēmas noteiktajiem un skaidrajiem uzbūves principiem, kas paver ļoti plašas augāja struktūras un dinamikas salīdzinošas analīzes iespējas.

Floristiski-ekoloģiskajā virzienā sintezēti augu sistemātikas, augu ekoloģijas un augu ģeogrāfijas principi un nostādnes. Augu sabiedrību sistematizācija un klasifikācija pamatojas uz pilnīgiem augu sugu sastāva aprakstiem; tās identificē rakstursugu kopas - sugas, kam ir relatīvi šaura ekoloģiskā amplitūda un kas atspoguļo augu sabiedrību ekoloģisko nišu. Jebkura ranga sintaksons ir saistīts ar noteiktiem reģioniem un tā areālu var raksturot ar trīs ģeogrāfiskām dimensijām – zonalitāti, sektorialitāti un vietas augstumu.

Augu sabiedrību izpēte, datu analīze un apkopošana turpinās. Šajā *Latvijas Veģetācijas* laidienā apkopoti augu sabiedrību pētījumi dažādās Latvijas vietās (skat. attēlu). Pirmo reizi ir publicēti materiāli par Latvijas mieturaļģu sabiedrībām (*Charetea fragilis*), avoksnāju (*Montio-Cardaminetea*) sabiedrībām un kalcifīlu skeletainu augteņu pioniersabiedrību (*Alyso-Sedion albi*) augāju.

Periodiskā izdevuma *Latvijas Veģetācija* veidotāji pateicas Mežu pētīšanas stacijas direktoram E.Šmaukstelim un B.Bambei par atbalstu ceturrtā laidiena izdošanā.

Māris Laiviņš

Attēls. Pētījumu vietas

Figure. The investigation areas

1. – Zviedre E.; 2. – Pakalne M., Čakare I.; 3. – Ofkante D. ((K) – Ovišu-Lielirbes posms, (O) – Miķeļtorņa apkārtnē, (V) – Ventspils-Užavas posms, (L) – Nidas-Jūrmalciema posms); 4. – Jermacāne S., Laiviņš M.; 5. – Kreile V.; 6. – Bамbe B., Āboliņa A., Bамbe B.